

Nr 51.

Ankom till riksdagens kansli den 23 mars 1920 kl. 12 m.

*Utlåtande i anledning av väckt motion angående dyrtidstillägg å
förhöjning i dagavlöning för visst manskap vid armén
och marinen.*

(1:a avd.)

I en inom första kammaren av herrar *L. Widell, S. H. Kvarnzelius* och *N. A. Nilsson* i Kabbarp väckt motion (nr 239), vilken hänvisats till förberedande behandling av statsutskottet, har föreslagits, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t *dels* förklara, att den i lagtima riksdagens 1919 skrivelser nr 236 och 237 omförmälda förhöjning i dagavlöningen för visst manskap vid armén och marinen är enligt riksdagens mening att anse såsom tillfällig löneförbättring, varå enligt gällande bestämmelser dyrtidstillägg skall utgå, *dels ock* anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes vidtaga erforderliga åtgärder för att sådant dyrtidstillägg må bli till vederbörande utbetalt.

Motionärerna hava till stöd för sin framställning anført följande:

»På grund av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställningar beslöt 1919 års lagtima riksdag medgiva tillfällig förhöjning i dagavlöningen för visst manskap vid armén och marinen för tiden den 1 november 1919—den 31 december 1920 med vissa angivna belopp (riksdagens skrivelser nr 236 och 237). Framställning om motsvarande förhöjning under år 1921 har gjorts i statsverkspropositionen till innevarande riksdag under fjärde huvudtiteln, punkterna II: 2 och III: 51.

Då det ansetts ligga i sakens natur, att ifrågavarande förhöjning vore att anse såsom »tillfällig löneförbättring», varå enligt kungl. kungörelsen den 30 maj 1919 med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst dyrtidstillägg utgår, har flertalet kassaförvaltningar

Bihang till riksdagens protokoll 1920. 6 saml. 33 häft. (Nr 51.)

vid armén och marinen utanordnat dyrtidstillägg å berörda avlöningsförmån. Med hänsyn därtill, att nämnda kungörelse bland de i § 1 uppräknade olika slag av avlöning, varå dyrtidstillägg skall utgå, väl omnämner »dagavlöning och dagavlöningstillägg vid armén och marinen» men däremot icke »tillfällig förhöjning i dagavlöningen», har emellertid vid vissa av arméns truppförband utbetalning av dyrtidstillägg å den tillfälliga förhöjningen vägrats. Häröver anförda besvär hava av arméförvaltningens civila departement avslagits. Underdåniga besvär över civila departementets beslut hava sedermera blivit anförda, och hava utlåtanden över dessa besvär avgivits av civila departementet och av statskontoret. Det förra yttrar: »Arméförvaltningens civila departement anser väl, att i besvären ifrågakomna tillfälliga förhöjning i dagavlöningen är av sådan natur, att dyrtidstillägg dära borde kunna, jämlikt grunderna för § 1 mom. 1 i nådiga kungörelsen den 30 maj 1919 med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, å desamma beräknas, men med hänsyn till författningsrummets ordalydelse har departementet funnit sig för sin del icke kunna göra ändring i kassaförvaltningens överklagade beslut.» Statskontoret åter anför följande: »Då av riksdagens skrivelse — — — nr 236 — — — synes framgå, att dylik dagavlöningsförhöjning icke tillerkänts klaganden på grund av den av världskriget förorsakade prisstegringen, utan med hänsyn till arten och betydelsen av den av honom innehavda beställning, ävensom att sagda avlöningsförhöjning är att jämställa med den i mom. 1 av § 1 i Eders Kungl. Maj:ts kungörelse den 30 maj 1919, nr 262, med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst omförmälda avlöningsförmånen 'tillfällig löneförbättring', måste statskontoret för sin del finna klaganden berättigad att å merberörda avlöningsförhöjning uppbära dyrtidstillägg enligt nämnda kungörelse.» I utslag den 17 februari 1920, vilket i dagarna blivit tillgängligt, finner emellertid regeringsrätten ej skäl att göra ändring i civila departementets beslut.

På grund av detta regeringsrättens utslag kommer nu det stora antal manskap vid armén och marinen, som redan uppburit dyrtidstillägg å dagavlöningsförhöjningen, att nödgas återbära vad som uppburits.»

Då likväl ingen anledning funnes att antaga, det icke riksdagens avsikt varit, att dyrtidstillägg skulle utgå å ifrågavarande avlöningsförmåner, hade motionärerna, med åberopande av riksdagsordningens § 55, tredje stycket, gjort ovan angivna hemställan.

På de av motionärerna anförda skäl har utskottet ansett sig böra tillstyrka det framlagda förslaget.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må i skrivelse till Kungl. Maj:t
dels förklara, att den i lagtima riksdagens 1919
skrivelser nr 236 och 237 omförmälda förhöjning i dag-
avlöningen för visst manskap vid armén och marinen är
enligt riksdagens mening att anse såsom tillfällig löne-
förbättring, varå enligt gällande bestämmelser dyrtids-
tillägg skall utgå,

dels ock anhålla, att Kungl. Maj:t tacktes vidtaga
erforderliga åtgärder för att sådant dyrtidstillägg må
bliva till vederbörande utbetalt.

Stockholm den 23 mars 1920.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:
från första kammaren: herrar S. H. *Kvarnzelius*, A. C. *Lindblad*, J. *Nilsson*
i Skottlandshus, N. A. *Nilsson*, H. F. *Lamm*, Ollas A. *Ericsson*, H. M. *Bäckström*,
J. L. *Widell*, C. G. *Ekman*, O. U. B. *Olsson*, O. *Bergqvist* och J. *Jeansson* samt
från andra kammaren: herrar A. *Anderson* i Råstock, J. *Jönsson* i Revinge,
P. *Nilsson* i Bonarp, O. H:son *Waldén*, P. B. *Nilsson* i Landeryd, W. *Bäckström*,
C. R. *Jansson* i Falun, J. *Erlansson*, A. J. *Andersson* i Gäfne, O. *Nilsson* i
Örebro och K. E. W. *Söderhielm*.
